

Εισαγωγή στον Προγραμματισμό

(CEID_NY131)

Δείκτες (Pointers)

```

4 int num;
5 int *num_ptr;
6 int **ptr;
7
8 int main(int argc, char *argv[])
9     num=12;
10    num_ptr=&num;
11    ptr=&num_ptr;

```

Kleanthis Thramboulidis
Prof. of Software and System Engineering
University of Patras
<https://sites.google.com/site/thramboulidiskleanthis/>

1

Συχνές ερωτήσεις

- Τι είναι **διεύθυνση**;
- Πώς και πότε μπορώ να πάρω την διεύθυνση μιας μεταβλητής;
- Που αποθηκεύω μια διεύθυνση;
- Τι είναι **δείκτης**;
- Πως δηλώνω ένα δείκτη;
- Έχει ένας δείκτης διεύθυνση;

Διεύθυνση

- Για κάθε μεταβλητή υπάρχει μια μοναδική διεύθυνση που προσδιορίζει το χώρο της μνήμης στον οποίο είναι αποθηκευμένη η τιμή της
- η διεύθυνση μιας μεταβλητής προκύπτει με την εφαρμογή πάνω στη μεταβλητή του **τελεστή άμεσης διεύθυνσης &**
  - π.χ. `&num`, `&ch`

Δίνει τη διεύθυνση της θέσης μνήμης που έχει δεσμευθεί για την μεταβλητή num

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης Δείκτες (Pointers) 3

Δείκτης (Pointer)

- **είναι**
  - μία **μεταβλητή** που χρησιμοποιείται για την αποθήκευση διεύθυνσης μιας άλλης μεταβλητής.

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης Δείκτες (Pointers) 4

Δήλωση Δείκτη

- για τη δήλωση μεταβλητής δείκτη χρησιμοποιείται
  - ο μοναδιαίος **τελεστής άμεσης αναφοράς ***
- **Επιπλέον απαιτείται** η δήλωση του τύπου του αντικειμένου του οποίου τη διεύθυνση περιέχει ή θα περιέχει.

`int *num_ptr;`

Η `num_ptr` είναι δείκτης σε `int`.

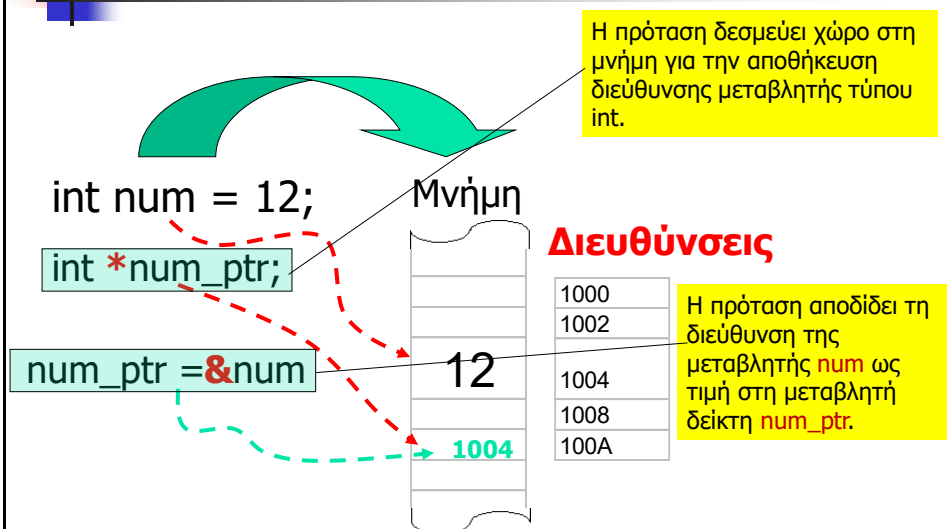
`char *nameptr;`

Η `nameptr` είναι δείκτης σε `char`.

`float *f_ptr;`

Η `f_ptr` είναι δείκτης σε `float`.

Απαντήσεις (1/2)

Απαντήσεις (2/2)

```
int num = 12;
int *num_ptr;
num_ptr = &num;
*num_ptr
```

&num_ptr

Μνήμη

12
1004

Διευθύνσεις

1000
1002
1004
1008
100A

Η έκφραση έχει ως τιμή την τιμή της ακέραιας μεταβλητής που είναι αποθηκευμένη στη θέση μνήμης στην οποία δείχνει ο δείκτης `num_ptr`. Δηλαδή 12.

Η έκφραση έχει ως τιμή τη διεύθυνση της μεταβλητής δείκτη `num_ptr`.

Για την αποθήκευση της διεύθυνσης της `num_ptr` απαιτείται η δήλωση μιας μεταβλητής δείκτη σε δείκτη σε int, i.e., `int **ptr;`
`ptr = &num_ptr;`

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης 7

swap function V1

Πέρασμα ορισμάτων κατά τιμή (by value)

```
void swapV1(int n1, int n2);

7 int main(int argc, char *argv[]) {
8     int num1=12;
9     int num2=36;
10
11     printf("before swapV1 call num1=%d\t num2=%d\n", num1, num2);
12     swapV1(num1, num2);
13     printf("after swapV1 call num1=%d\t num2=%d\n", num1, num2);
14 }

21 void swapV1(int n1, int n2){
22     int temp;
23     printf("\tswapV1 entry n1=%d\t n2=%d\n", n1, n2);
24     temp=n1;
25     n1=n2;
26     n2=temp;
27     printf("\tswapV1 exit n1=%d\t n2=%d\n", n1, n2);
28 }
```

Οι num1 και num2 μένουν ανέπαφες

Η swapV1 δέχεται 2 ορίσματα τα τυπώνει, αλλάζει τις τιμές τους και τα ξανατυπώνει. Η swapV1 δουλεύει πάνω σε αντίγραφα των πραγματικών ορισμάτων.

```
C:\Code\courses\I2P24-25\ca: X + v
before swapV1 call num1=12    num2=36
swapV1 entry n1=12           n2=36
swapV1 exit n1=36            n2=12
after swapV1 call num1=12    num2=36
```

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης 8

swap function V2

Πέρασμα ορισμάτων
κατά αναφορά (by
reference)

```

7 int main(int argc, char *argv[]) {
8     int num1=12;
9     int num2=36;
10
11     printf("\nbefore swapV2 call num1=%d\tnum2=%d\n", num1, num2);
12     swapV2(&num1, &num2);
13     printf("after swapV2 call num1=%d\tnum2=%d\n", num1, num2);

```

Οι num1 και num2 μένουν
ανέπαφες

before swapV2 call	num1=12	num2=36
swapV2 entry	n1=12	n2=36
swapV2 exit	n1=36	n2=12
after swapV2 call	num1=36	num2=12

```

30 void swapV2(int *n1ptr, int *n2ptr){
31     int temp;
32     printf("\tswapV2 entry n1=%d\tn2=%d\n", *n1ptr, *n2ptr);
33     temp=*n1ptr;
34     *n1ptr=*n2ptr;
35     *n2ptr=temp;
36     printf("\tswapV2 exit n1=%d\tn2=%d\n", *n1ptr, *n2ptr);
37 }
38

```

Η swapV2 δέχεται 2 ορίσματα δείκτες σε ακεραίους, τυπώνει τα περιεχόμενα τους, αλλάζει τις τιμές τους και τα ξανατυπώνει. Η swapV1 έχοντας τις διευθύνσεις των πραγματικών ορισμάτων δουλεύει πάνω σε αυτά.

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης
Δείκτες (Pointers)
9

Παράδειγμα UseOfPointers (1/3)

```

PointersTest1.c
1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3
4 int num;
5 int *num_ptr;
6 int **ptr;
7
8 int main(int argc, char *argv[]) {
9     num=12;
10    num_ptr=&num;
11    ptr=&num_ptr;
12
13    printf("1.num=%d\n", num);

```

Η **num_ptr** είναι μεταβλητή δείκτη που δείχνει σε int

Η **ptr** είναι μεταβλητή δείκτη που δείχνει σε δείκτη σε int

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης
Δείκτες (Pointers)
10

UseOfPointers (2/3)

```

8 int main(int argc, char *argv[]) {
9     num=12;
10    num_ptr=&num;
11    ptr=&num_ptr;
12
13    printf("1.num=%d\n", num);
14    printf("2.address of num in memory is %p\n", &num);
15    printf("3.num_ptr=%p\n", num_ptr);
16    printf("4.address of num_ptr in memory is %p\n", &num_ptr);
17    printf("5.ptr=%p\n", ptr);
18    printf("6.address of num_ptr in memory is %p\n", *ptr);
19    printf("7.num=%d\n", *num_ptr);
20    printf("8.num=%d\n", **ptr);
21    printf("9.address of ptr in memory is %p\n", &ptr);
22    return 0;
23 }

```

UseOfPointers (3/3)

```

8 int main(int argc, char *argv[]) {
9     num=12;
10    num_ptr=&num;
11    ptr=&num_ptr;
12
13    printf("1.num=%d\n", num);
14    printf("2.address of num in memory is %p\n", &num);
15    printf("3.num_ptr=%p\n", num_ptr);
16    printf("4.address of num_ptr in memory is %p\n", &num_ptr);
17    printf("5.ptr=%p\n", ptr);
18    printf("6.address of num_ptr in memory is %p\n", *ptr);
19    printf("7.num=%d\n", *num_ptr);
20    printf("8.num=%d\n", **ptr);
21    printf("9.address of ptr in memory is %p\n", &ptr);
22    return 0;
23 }

```

C:\Code\courses\12P22-23\PointersTest1\PointersTest1.exe

```

1.num=12
2.address of num in memory is 00405434
3.num_ptr=00405434
4.address of num_ptr in memory is 00405438
5.ptr=00405438
6.address of num_ptr in memory is 00405434
7.num=12
8.num=12
9.address of ptr in memory is 00405430

```

Process exited after 0.07675 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .

Δείκτης σε πίνακα - Αριθμητική Δεικτών

```
4 int ar[10]={1,2,3,4,5,6,7,8,9,10};
5 int *arPtr=ar;
```

- Το όνομα του πίνακα (**ar**) είναι δείκτης στο πρώτο στοιχείο του πίνακα.
  - Αυτός είναι ο λόγος που οι πίνακες ως ορίσματα συναρτήσεων περνάνε by reference.
- Αν αυξήσουμε τον **arPtr** κατά ένα θα δείχνει στο δεύτερο στοιχείο του πίνακα, δηλαδή στο **ar[1]**.
  - Αυτό μας επιτρέπει να αναφερθούμε στο δεύτερο στοιχείο του πίνακα με την έκφραση ***(arPtr+1)** ή την ***(++arPtr)** ή την ***(ar+1)**. Προσέξτε! η έκφραση ***(++ar)** δεν είναι αποδεκτή καθώς η ar είναι σταθερά.

Έτσι αν η τιμή του arPtr είναι 1000 η τιμή του arPtr+1 δεν θα είναι 1001 αλλά η διεύθυνση του επόμενου ακεραίου στην μνήμη (**αριθμητική δεικτών**).

ArrayOfInts (1/3)

PointersAndArrays.c

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3
4 int ar[10]={1,2,3,4,5,6,7,8,9,10};
5 int *arPtr=ar;
6
7 void printArray(int ar[], int size);
8
9 int main(int argc, char *argv[]) {
10     int i;
11
12     for(i=0;i<10;i++)
13         // printArray(&ar[i],10-i); //1
14         // printArray(ar+i,10-i); //2
15         printArray(arPtr++,10-i); //3
```

Η **arPtr** είναι μεταβλητή δείκτη σε ακεραίο και την βάλαμε να δείχνει το πρώτο στοιχείο του πίνακα **ar**, καθώς το ar είναι δείκτης στο πρώτο στοιχείο του πίνακα.

Η **printArray** είναι συνάρτηση που δέχεται ως 1^ο όρισμα ένα πίνακα ακεραίων και ως 2^ο τον αριθμό των στοιχείων του και τυπώνει τα στοιχεία του.

Η πρόταση for καλεί την printArray για να τυπώσει τα στοιχεία του πίνακα από το i στοιχείο μέχρι το τελευταίο.

- (1) Περνάει ως όρισμα την διεύθυνση του i στοιχείου του πίνακα
- (2) Περνάει ως όρισμα τον δείκτη στο πρώτο στοιχείο του πίνακα αυξημένο κατά i.
- (3) Περνάει ως όρισμα τον δείκτη arPtr ο οποίος έχει αυξηθεί i φορές κατά 1 και άρα δείχνει στο i στοιχείο του πίνακα ar.

ArrayOfInts (2/3)

```

12     for(i=0;i<10;i++)
13         //     printArray(&ar[i],10-i); //1
14         //     printArray(ar+i,10-i); //2
15         //     printArray(arPtr++,10-i); //3
16     return 0;
17 }
18
19 void printArray(int ar[], int size){
20     int i;
21     int *arPtr=ar;
22     for(i=0;i<size;i++)
23         //     printf("%d\t",ar[i]); //1
24         //     printf("%d\t",*ar+i); //2
25         //     printf("%d\t",*arPtr++); //3
26     printf("\n");
27 }

```

Η **arPtr** είναι τοπική μεταβλητή δείκτη σε ακέραιο και την βάζουμε να δείχνει το πρώτο στοιχείο του πίνακα **ar**, που δέχεται ως όρισμα η `printArray()`.

Η πρόταση `for` καλεί την `printf` για να τυπώσει τα στοιχεία του πίνακα που η `printArray` δέχεται ως όρισμα από το πρώτο στοιχείο του μέχρι το τελευταίο.

- (1) Περνάει ως όρισμα το `i` στοιχείο του πίνακα `ar`.
- (2) Περνάει ως όρισμα το περιεχόμενο που δείχνει ο δείκτης που προκύπτει από την πρόσθεση στον δείκτη `ar` του `i`, δηλαδή το στοιχείο `ar[i]`.
- (3) Περνάει ως όρισμα το περιεχόμενο του δείκτη `arPtr` ο οποίος έχει αυξηθεί `i` φορές κατά `1` και άρα δείχνει στο `i` στοιχείο του πίνακα `ar`.

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης Δείκτες (Pointers) 15

ArrayOfInts (3/3)

```

C:\Code\courses\I2P22-23\PointersAndArrays\PointersAndArrays.exe
1      2      3      4      5      6      7      8      9      10
2      3      4      5      6      7      8      9      10
3      4      5      6      7      8      9      10
4      5      6      7      8      9      10
5      6      7      8      9      10
6      7      8      9      10
7      8      9      10
8      9      10
9      10
10
-----
Process exited after 0.1801 seconds with return code 0
Press any key to continue . . .

```

```

12     for(i=0;i<10;i++)
13         //     printArray(&ar[i],10-i); //1
14         //     printArray(ar+i,10-i); //2
15         //     printArray(arPtr++,10-i); //3
16     return 0;
17 }
18
19 void printArray(int ar[], int size){
20     int i;
21     int *arPtr=ar;
22     for(i=0;i<size;i++)
23         //     printf("%d\t",ar[i]); //1
24         //     printf("%d\t",*ar+i); //2
25         //     printf("%d\t",*arPtr++); //3
26     printf("\n");
27 }

```

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης Δείκτες (Pointers) 16

Ορίσματα της main (1/2)

```

DisplayCommandLineArg.c | HelloWorld.c
1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3
4 int main(int argc, char *argv[]) {
5     int i;
6
7     for(i=1;i<argc;i++)
8         printf("%s ", argv[i]);
9     printf("\n");
10    printf("argc=%d\n", argc);
11    for(i=0;i<argc;i++)
12        printf("argv[%d]=%s\n", i,argv[i]);
13    return 0;
14 }

```

Η **argv** είναι πίνακας δεικτών σε **char**.

Η **argc** είναι μεταβλητή με τιμή τον αριθμό των παραμέτρων της γραμμής διαταγών για την κλήση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος του προγράμματος.

Η πρόταση τυπώνει μόνο τις παραμέτρους με τις οποίες κλήθηκε το πρόγραμμα.

Η πρόταση τυπώνει όλα τα στοιχεία του πίνακα **argv**.

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης Δείκτες (Pointers) 17

Ορίσματα της main (2/2)

```

C:\Code\courses\I2P22-23\DisplayCommandLineArg>DisplayCommandLineArg Hello World
Hello World
argc=3
argv[0]=DisplayCommandLineArg
argv[1]=Hello
argv[2]=World

```

```

DisplayCommandLineArg.c | HelloWorld.c
1 #include <stdio.h>
2 #include <stdlib.h>
3
4 int main(int argc, char *argv[]) {
5     int i;
6
7     for(i=1;i<argc;i++)
8         printf("%s ", argv[i]);
9     printf("\n");
10    printf("argc=%d\n", argc);
11    for(i=0;i<argc;i++)
12        printf("argv[%d]=%s\n", i,argv[i]);
13    return 0;
14 }

```

Command line για την κλήση του προγράμματος από την γραμμή διαταγών με δύο παραμέτρους, τις Hello και World.

© Κλεάνθης Θραμπουλίδης Δείκτες (Pointers) 18